

EPKK INFOLEHT

Põllumajanduse ja toidu-uudised Euroopast

EUROOPA VAATAB AASTA LÕPUL TULEVIKKU

Lisaks ÜPP reformi kinnitamisele tutvustati mitmeid uusi strateegiaid ja algatusi

Pärast pikaajalisi läbirääkimisi ja arutelusid võttis Euroopa Parlament vastu ÜPP reformipaketi, misjärel kinnitas selle ka ELi Nõukogu. Nüüd töötab komisjon välja nn teisese seadusandluse, delegeeritud ja rakendusaktid, misjärel hakkab uus põllumajanduspoliitika 2023. aastast kehtima. Kõigi liikmesriikide põllumeestele valmistab sarnaselt peavalu riiklike strateegiakavade koostamine ja kinnitamine, kuigi tegutsemistingimused ja tehtavad valikud on erinevad. Brüssel oli aga aasta lõpus vägagi töökas: lisaks ÜPP reformiga seonduvale tutvustas komisjon ELi mullastrateegiat, tegi ettepanekud süsinikupõllunduse rakendamiseks, esitas prognoosi arengute kohta põllumajandusturgudel järgmisel kümne aasta jooksul, käivitas maaelu pakti, pidas arutelusid toidupakendite esikülje märgistuse üle ja uuris geograafiliste tähiste tõhusust. Parlament aga muretses loomade heaolu ja tingimuste üle transpordil, esitades omapoolse raporti ja soovitusel. Hea uudisena hakkas komisjon uurima dumpinguvastaste tollimaksude mõju väetiste hinnale, mis ehk põllumehe rahakotis tulevikus positiivselt tunda annab.

SELLES NUMBRIS:

- ÜPP reform - 2
- ELi mullastrateegia - 3
- Süsinikupõllundus - 4
- Loomade transport - 5
- Tulevikuväljavaade - 6
- Müügiedendus - 9
- Toidumärgised - 10
- Väetise hind - 11
- Maaelu pakt - 11

EUROPARLAMENT KIITIS HEAKS ÜPP REFORMI

Copa-Cogeca hinnangul on ajakavas, sidususe ja rakendamise osas palju ebakindlust

2023. aastal jõustuva ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) keskmes on elurikkuse kaitse ning ELi keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamise. Põllumajandustootjad peavad järgima kliima- ja keskkonnasõbralikke tavasid ning Euroopa Komisjon hindab riiklike strateegiakavade kooskõla võetud kohustustega. Liikmesriigid peavad eraldama keskkonna- ja kliimameetmetele vähemalt 35% maaelu arengu eelarvest ja vähemalt 25% otsetoetustest.

SUUREM TOETUS VÄIKETOOTJATELE JA NOORTALUNIKELE

Uute reeglite kohaselt peab vähemalt 10% otsetoetustest minema väikestele ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtetele ning vähemalt 3% ÜPP eelarvest noortalunikele. Hindade või turu ebastabiilsuse korral võetakse põllumajandustootjate abistamiseks kasutusele kriisireserv, mille aasta-eelarve on 450 miljonit eurot.

ROHKEM LÄBIPAISTVUST JA TÖÖESKIRJADE RANGEM JÄRGIMINE

Edaspidi peavad riiklikud tööinspeksioonid ja ÜPP makseasutused tegema tihedamat koostööd, jälgima ELi tööeskirjade täitmist põllumajandussektoris ning karistama rikkujaid.

Ühtlasi tagab reformitud ÜPP parema ülevaate lõplike kasusaajate kohta. Selleks antakse liikmesriikidele juurdepääs ELi andmekaevevahendile, mis aitab tuvastada võimalikke pettusi.

ÜPP strateegiakava määrus võeti vastu 452 poolthäälega. Vastu oli 178 parlamendiliiget, 57 jäi erapooletuks.

Horisontaalmäärus võeti vastu 485 poolthäälega, vastu oli 142 ja erapooletuks jäi 61 parlamendiliiget. Põllumajandustoodete ühise turukorralduse määrus võeti vastu 487 poolthäälega, vastu oli 130 ja erapooletuks jäi 71 parlamendiliiget.

Kuni 2022. aasta lõpuni kehtivad ÜPP üleminekueeskirjad. Uued reeglid hakkavad kehtima 1. jaanuaril 2023.

Loe lähemalt [SIIT](#).

COPA-COGECA: VIIMASED EBAKÕLAD TULEB NÜÜD LAHENDADA

Pärast enam kui kolm aastat kestnud keerulisi läbirääkimisi tervitab Copa - Cogeca tuleviku-ÜPP õigeaegset vastuvõtmist Euroopa Parlamendis.

Tegelikult on uues ÜPP-s kehtestatud 22 tulemusnäitajast 15 keskkonnakaitse-teemalised. See on Euroopa põllumajandustootjate jaoks tõeline väljakutse. Ettevalmistus on nüüd ülioluline. Liikmesriigid peavad välja töötama praktilised, kergesti mõistetavad ja rakendatavad meetmed, et aidata põllumajandustootjatel neid keerulisi eesmärke täita.

Kõigi võimalike võimaluste ärakasutamiseks tuleks tagada ÜPP osas saavutatud kokkuleppe üldine sidusus teiste ELi poliitikatega. On oluline, et regulatiivne töö Brüsselis jätkuks kiires tempos ja pakett saaks kiiresti heaks kiidetud. Uus ÜPP aitab kaasa kestlikkuse ja tulemuslikkuse suurendamisele keskkonna, kliima ja loomade heaolu seisukohast. Sellest üleminekust ei tohiks keegi maha jääda, alustades põllumeestest.

Rahvuslikud strateegiakavad peavad tõsiselt arvestama põllumajandusinvesteeringute tulevikku ja uuendusi, mida vajame Euroopa toitmiseks tulevikus. Investeeringud on tulevases ÜPP-s põllumajandustootjate ja ühistute jaoks võtmetähtsusega, et parandada põllumajandusettevõtete üldist tulemuslikkust ja jätkusuutlikkust. Riiklikud strateegiakavad peaksid tugevdama tootjaorganisatsioonidele (nt ühistutele) antud rolli ja vahendeid tootmise mitmekesistamiseks, kulude vähendamiseks ja ambitsioonikate ühismeetmete võtmiseks. Seetõttu on koostöömeede maaelu arengu poliitika raames põllumeeste jaoks nii oluline.

KOMISJON TUTVUSTAS MULLA-STRATEEGIAID

Strateegia aitab parandada muldade seisundit, neid säästvalt kasutada ja vajaduse korral toetuda õiguskaitsesele

Komisjon esitles 17. novembril uut ELi mullastrateegiat, millel on Euroopa rohelise kokkuleppe ja ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 raames oluline roll kliima- ja elurikkuskriisiga tegelemisel. Heas seisundis mullast pärineb 95% meie toidust, seal leidub rohkem kui 25% maailma elurikkusest ning see on suurim maismaa süsinikureservuaar planeedil. Samas ei ole ELi muldadest 70% seisund hea. Strateegiaga luuakse konkreetne meetmeraa- mistik, et kaitsta muldi, taastada nende hea seisund ja neid säästvalt kasutada. Samuti esitletakse hulk vabatahtlikke ja õiguslikult siduvaid meetmeid.

Strateegia eesmärk on suurendada põllumajandusmaa mulla süsinikusisaldust, võidelda kõrbestumise vastu, taastada kahjustatud maa ja muld ning tagada 2050. aastaks kõikide mulla ökosüsteemide hea seisund.

MULD VAJAB SAMASUGUST KAITSET NAGU VESI JA ÕHK

Strateegiaga kutsutakse üles tagama mullale samasugune kaitse nagu on veel, merekeskkonnal ja õhul. Selleks esitatakse 2023. aastaks ettepanek uue mullatervist käsitleva õigusakti kohta. Enne seda tehakse mõjuhin- nang ning konsulteeritakse laialdaselt sidusrühmade ja liikmesriikidega. Strateegiaga nähakse ka ette vajalik ühiskonna kaasamine, rahalised vahendid ja teadmiste jagamine ning edendatakse mulla säästva majandamise tavasid ja seiret, toetades ELi püüdlusi võtta mullaalaseid meetmeid kogu maailmas.

EESMÄRGID 2030. JA 2050. AASTAKS

Komisjon seab eesmärgid aastaks 2030 ja pikaajalised eesmärgid, mis tuleb saavutada 2050. aastaks. 2030. aastaks on eesmärk võidelda kõrbestumisega, taastada degradeerunud maa, nt kõrbestumise, põua ja üleujutuste tõttu, ning püüda saavutada neutraalne tase maa seisundi halvenemises. Ametnikud täpsustavad, et samaks tähtjaks taastatakse oluline osa degradeerunud ja süsinikurikaste ökosüsteemide aladest, sealhulgas mul- lad.

Konkreetsemalt on strateegia eesmärk saavutada ELi kasvuhoonegaaside netokõrvaldamine 310 miljoni tonni CO₂ ekvivalenti aastas maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse (LULUCF) sektoris. 2027. aastaks, mis on ELi veepoliitika raamdirektiivis määratud tähtaeg, kavatakse saavutada pinnavee hea ökoloogiline ja keemiline seisund ning põhjavee hea keemiline seisund. Kooskõlas „Talust taldrikule“ strateegias hõlmavad täiendavad eesmärgid toitainete kadude vähendamist vähemalt 50%, keemiliste pestitsiidide kasutamise ja riski vähendamist 50% ning ohtlike pestitsiidide kasutamist 50% aastaks 2030. Komisjon soovib näha märkimisväärsed edusamme saastunud alade tervendamisel.

2050. a eesmärkide hulka kuulub mulla- reostuse vähendamine tasemeni, mida ei peeta inimtervisele ja looduslikele ökosüsteemidele kahjulikuks, ning austada piire, millega meie planeet hakkama saab, luues seeläbi mürgivaba keskkonna. Veel üks eesmärk on saavutada kliimaneutraalne Euroopa ja esimese sammuna saavutada ELis 2035. aastaks maismaapõhine kliimaneutraalsus. ELi eesmärk on ka saavutada 2050. aastaks vastupidav ühiskond, mis on täielikult kohanenud kliimamuutuste vältimatute mõjudega. Loe lähemalt [SIIT](#).

EDASISED SAMMUD

Komisjon asub aruteludesse Europarlamendi, nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komiteega, aga ka kodanikuühiskonna, ettevõtjate ja teiste sidusrühmadega, et muuta strateegia ja selle meetmed ühiseks edulooks.

COPA-COGECA: PIDAGEM SILMAS, ET PÕLLUMEHI EI KARISTATAKS

Mullakaitse on põllumeeste töö keskmes, sõltumata tootmismeetoditest. EL-s mõjub suur hulk poliitikaid juba otseselt ja kaudselt mulla tervist. Copa-Cogeca ootab rohkem selgitusi selle kohta, kuidas uute meetmete, nt mulla tervise seaduse lisamine täiendab juba olemasolevaid vahendeid. Mullad on ELis väga erinevad ja on raske kehtestada üleeuroopalisi mullakvaliteedi standardeid ja meetmeid ohtudega tegelemiseks. Seetõttu on edasiste tegevuste puhul oluline tunnustada piirkondlike ja riiklike erinevusi.

SÜSINIKUPÕLLUNDUS: ETTE- PANEKUD SÜSINIKU SIDU- MISEKS, RINGLUSSEVÕTUKS JA KESTLIKUKS SÄILITAMISEKS

Hea võimalus põllumeestele, kui edendatakse turupõhist lähenemist ja lahendatakse kitsaskohad

Detsembris võttis Euroopa komisjon vastu teatise kestlike süsinikuringete kohta, milles kirjeldatakse, kuidas suurendada süsiniku sidumist atmosfäärist. Oma CO₂ heite mõju tasakaalustamiseks peab EL drastiliselt vähendama sõltuvust fossiilselt süsinikust, laiendama süsinikku siduvate majandamistavade kasutamist, et talletada rohkem süsinikku looduses, ning edendada tööstuslike lahendusi süsiniku kestlikuks ja kontrollitavaks eemaldamiseks ja ringlussevõtuks.

LÜHIAJALISED JA KESKPICA TÄHTAJAGA MEETMED

Teatise esitatakse lühiajalised ja keskpica tähtajaga meetmed, mille eesmärk on toetada süsinikku siduvat majandamist ja sellist rohelist ärimudelit levitada, et maamajandajad saaksid süsiniku sidumise ja elurikkuse kaitsmise eest väärilist tasu. 2030. aastaks peaks süsinikku siduva majandamise algatuste abil Euroopa looduslikesse süsiniku sidujatesse talletatama 42 miljonit tonni CO₂. Selle eesmärgi saavutamiseks võetavad meetmed hõlmavad järgmist:

- edendatakse süsinikku siduvaid majandamistavasid ÜPP ja muude ELi programmide (nt LIFE ja programmi „Euroopa horisont“ teadusmissioon „Euroopa mullakokkulepe“) ning riikliku ja erasektori rahastamise kaudu;
- standardiseeritakse süsinikku siduva majandamise selge ja usaldusväärse sertifitseerimisraamistiku loomiseks vajalik seire-, aruandlus- ja kontrollimetoodika, mis võimaldab arendada vabatahtlike süsinikuturge;
- maamajandajatele pakutakse paremaid teabe-, andmehaldus- ja kohandatud nõustamisteenuseid, mis hõlmavad süsiniku sidumist nii maismaa- kui ka veeökosüsteemides.

Teatise eesmärk on arendada ka nn sinise süsiniku algatusi, kuna looduspõhiste lahenduste kasutamine rannikuäärsetel märgaladel ja taastav vesiviljelus toovad täiendavat kasu ookeanide taaselustamise, hapniku tootmise ning toiduga kindlustatuse seisukohast.

EDASISED SAMMUD

2022. a. lõpuks esitab komisjon ettepaneku süsiniku sidumise sertifitseerimist käsitleva ELi õigusraamistiku kohta. See põhineb usaldusväärsetel ja läbipaistvatel süsinikuarvepidamise eeskirjadega ja nõuetel, millega seiratakse ja kontrollitakse süsiniku kvaliteetse ja kestliku sidumise autentsust ja keskkonnaalast terviklikkust. Eeskirjadega luuakse õigusraamistik, et laiendada süsinikku siduvate maamajandamistavade ja atmosfäärist süsinikku eemaldavate tööstuslike lahenduste kasutuselevõttu. 2022. a. jaanuaris algatakse ka tagasisidekorje. Loe lähemalt [SIIT](#).

SIISKI VEEL PALJU EBAKINDLUST

Copa-Cogeca kiidab süsinikupõllumajanduse lisamist poliitilisse tegevuskavasse, et ära kasutada põllumajanduse potentsiaali kliimamuutustega võitlemisel ja rohelisema Euroopa saavutamisel. Hindame komisjoni tõdemust, et süsinikupõllunduse rakendamine on väga sõltuv asukohast ja süsiniku tootmisel ei saa olla kõigile sobivat lähenemisviisi. Teatise tuuakse välja põllumeeste mured süsinikupõllunduse rakendamisel, nt finantskoormus (sh ebakindlus tulude ja rakendamise esialgsete kulude osas), ebapiisav nõustamisteenus ja juurdepääs teadmistele, regulatiivsed takistused, range järelvalve keerukus ja kulud ning kontrollisüsteem. Samuti pakutakse tõhusaid näiteid täiusdatud maakorraldustavade, mille tulemuseks on süsiniku sidumise suurenemine. Kahjuks ei käsitleta teatise orgaaniliste väetiste kasutamist, kuigi see on süsiniku sidumise, elurikkuse ning vee ja pinnase eeliste seisukohast väga kasulik tava. Palju ebaselgust on nt CO₂ tootmise hinnakujunduse tulemuspõhises lähenemisviisis, eelkõige arvestades süsinikupõllunduse kliimast ja kohast sõltuvat iseloomu. Turupõhine lähenemine on võtmetähtsusega, mis võimaldab süsinikdioksiidi ühikutest saada põllumajandustootjate jaoks täiendavat sissetulekut. Lisaks ei selgitata teatise, kuidas ja milline sektor tuleks akrediteerida süsinikupõllunduse rakendajana. Tuleks kehtestada meetmed, et vältida kompromisse ettevõtete ja/või tööstussektori poolt, kes võiksid neid kredite omandada, selle asemel, et kombineerida jõupingutusi heitkoguste vähendamiseks ja sidumise kaudu hüvitamiseks. Süsinikupõllundus on vaid osa kliimamuutuse lahendusest, mis ei tohiks asendada heitkoguste vähendamise meetmeid. Mitmest roheleppes strateegiast, algatusest ja ettepanekust tulenevad erinevad nõudmised ja/või eesmärgid ei tohi kujutada ohtu toidu- ja biomassi tootmisele ning põllumajanduse ja metsanduse elujõulisusele.

LOOMADE HEAOLU TRANSPORTIMISE AJAL

Eurosaadikud soovivad üleminekut elusloomade transpordilt rümpade veole

Pärast 18 kuud kestnud faktiotsinguid võttis parlamendi uurimiskomisjon vastu järeldused ja soovitused loomade kaitseks transpordi ajal.

Parlamendi komisjon (ANIT-komitee) loodi 2020. a. juunis heaolutingimuste uurimiseks loomade transpordil. Uuringus jõuti järeldusele, et liikmesriigid ei järgi alati ELi selle valdkonna sätteid ja ei võeta täielikult arvesse erinevaid nõudeid loomade transportimiseks.

Saadikud kogusid kodanikelt ja vabaühendustelt teavet loomade heaolu rikkumiste kohta transpordi ajal. Nende rikkumiste hulka kuulusid ruumi, vee- või toiduvarude puudumine, transpordiks kõlbmatute loomade saatmine, loomade liiga suur hulk veokis, sobimatute sõidukite kasutamine, transport äärmuslike temperatuuride ajal ja transpordile kuluva aja pikenedamine.

Uurimise peamisi järeldusi kirjeldav aruanne võeti vastu 30 poolthäälega, 1 saadik jäi erapooletuks. Soovituste hulka kuulub üleskutse komisjonile ja liikmesriikidele suurendada oma jõupingutusi loomade heaolu austamiseks transportimise ajal ja ELi eeskirjade ajakohastamiseks.

CCTV KAAMERAD, ÕIGE TEMPERATUUR JA VÄGA NOORTE LOOMADE TRANSPORTIMISE KEELD

Saadikud soovivad CCTV kaameraid transpordivahenditele, eriti peale- ja mahalaadimisoperatsioonidel, et kaitsta eeskirju järgivaid operaatoreid. Samuti paluvad nad riiklikel ametiasutustel loomade transpordi heaks kiita ainult siis, kui prognoositav temperatuur on vahemikus 5–30 °C. Uued eeskirjad peaksid kehtestama sõidukites temperatuuri, niiskuse ja ammoniaagi registreerimiseseadmete kasutamise.

Parlamendiliikmed nõuavad komisjonilt tungivalt, et kehtestataks kõiki loomaliike ja vanuseid hõlmavad sõiduaja piirangud ning keelustataks väga noorte, alla 35 päeva vanuste loomade transport. Üle 35 päeva vanuste võõrutamata loomade transportimist tuleks vältida ja see peaks olema lubatud ainult juhul, kui teekond kestab alla kahe tunni.

Elusloomade transport on ELi majanduse oluline haru ja oluline meie põllumeeste rahalise ellujäämise jaoks.

ELUSLOOMADE ASEMELE TULEKS VEDADA LIHA

Saadikud pooldavad üleminekut tõhusamale ja eetilisele süsteemile, mis eelistab sperma või embrüote vedu aretusloomade asemel ning rümpade ja liha transporti tapaloomade asemel. Nad kutsuvad komisjoni üles esitama kiiresti, hiljemalt 2023. aastaks, tegevuskava selle ülemineku toetamiseks, sealhulgas ettepaneku konkreetse fondi kohta, et minimeerida vajalike muudatuste sotsiaalmajanduslikke mõjusid.

ELUSLOOMADE EKSPORT KOLMANDATESSE RIIKIDESSE PEAB VASTAMA ELI LOOMADE HEAOLU STANDARDITELE

Parlamendiliikmete sõnul puudub kontrollisüsteem loomade transportimiseks kolmandatesse riikidesse. Nad nõuavad, et liikmesriigid kontrolliksid kõiki kolmandatesse riikidesse suunatud saadetsi, pöörates erilist tähelepanu loomade juurdepääsule söödale ja veele, joogiseadmete toimimisele ning loomadele vajalikule ruumile. Elusloomade eksport tuleks heaks kiita ainult siis, kui see vastab Euroopa loomade heaolu standarditele.

EUROPARLAMENDI OTSUSED PEAVAD ARVESTAMA TEGELIKKUST

Euroopa Parlamendi raportöör Daniel Buda (EPP, Rumeenia) ütles: „Loomade nõuetekohane heaolu transpordi ajal on põllumajandustootjate, tarbijate ja kogu tarneahela ühistes huvides. Euroopa Parlamendis tehtud otsused peavad võtma arvesse meid ümbritsevat tegelikkust. Elusloomade transport on ELi majanduse oluline haru ja oluline meie põllumeeste rahalise ellujäämise jaoks. Elusloomade vedu nii Euroopa Liidu piires kui ka kolmandates riikides peab jätkuma, austades loomulikult seadusi ja parandades heaolustandardeid.“

JÄRGMISED SAMMUD

Euroopa Parlamendi täiskogu arutab mõlemat dokumenti ja hääletab soovituste üle 2022. aasta jaanuaris plenaaristungil Strasbourgis. Loe lähemalt [SIIT](#).

ELI PÖLLUMAJANDUSE TULEVIK- VAADE 2021-2031

Euroopa Komisjon avaldas prognoosi

Järgmisel kümnendil kasvab ELi metsade pindala jätkuvalt, seda toetab metsade rolli tunnustamine süsiniku säilitamisel. Põllumajandusmaa pindala prognoositaval perioodil veidi väheneb ning 2031. aastaks ületab metsade pindala põllumajandusmaad. Eeldatakse, et ELi teraviljatoodang väheneb söödakasutuse vähenemise tõttu. Seevastu valgurikaste kultuuride tootmine kasvab märkimisväärselt tänu nende keskkonnamõjudele. Liha- ja piimaturge mõjutavad järgmisel kümnendil kestlikkus, ühiskonna- ja terviseprobleemid nii tootmistüüpide kui ka tarbimisharjumuste osas. Tarbijate mure keskkonna ja kliimamuutuste pärast toob kaasa suurema tähelepanu pööramise liha tootmisprotsessile ja toodete päritolule. Tootjatele jäävad väljakutseks muutusteks vajalikud investeeringud. Eeldatavasti kasvab mahepiima tootmine, pakkudes tootjatele suuremat majanduslikku väärtust, keskkonnamõju ja panustades loomade heaolu suurenemisse. Prognooside kohaselt suureneb värskete puu- ja köögiviljade tarbimine, mis tuleneb kasvavast terviseteadlikkusest.

PROGNOOS EI ARVESTA „TALUST TALDRIKULE” JA ELURIKKUSE STRATEEGIAE EESMÄRKE

Ebakindlus püsib. Covid-19-järgselt nõudlus taastus pärast sulgemismeetmete leevendamist ja vaktsineerimiskampaaniaid kogu ELis. Kuid sanitaarolukord on endiselt ärev ja esineb uute nakkuslainete oht. Lisaks kasvas üleilmsel tasandil inflatsioon pandeemiajärgsete finantstoetusmeetmete ning energia- ja toorainehindade tõusu tõttu. Kuna ELi riigid ei ole veel esitanud oma strateegilisi plaane uue ÜPP jaoks, on selle väljavaate koostamisel eeldatud, et praeguse poliitika rakendamist jätkatakse ka pärast 2022. aastat. Arvesse võeti ELi 2021. – 2027. a. eelarve uus vahendite jaotus. Siiski ei ole väljavaadetes kaasaatud strateegia „Talust taldrikule” ja elurikkuse strateegia eesmärke ja tegevusi.

Tootjatele jäävad väljakutseks muutusteks vajalikud investeeringud.

PÖLLUMAJANDUSTOODANGU VÄÄRTUS JA ETTEVÖTETE SISSETULEK KASVAB

Väljavaade sisaldab ka prognoose põllumajandustulu ja tööjõu ning keskkonnaaspektide kohta. Üldiselt eeldatakse, et põllumajandusettevõtete sissetulek veidi suureneb. ELi põllumajandustoodangu väärtus kasvab aastatel 2021–2031 prognooside kohaselt 0,7% aastas. Vahekulude kasv aeglustub eeldatavalt 1,8%-lt aastas aastatel 2011–2021 0,7%-ni aastatel 2021–2031, kuigi prognooside kohaselt kasvavad energia- ja väetisekulud jõudsalt 2,7% aastas. Lisaks prognoositakse, et põllumajandusettevõtete puhaslisandväärtus kasvab sel perioodil 1% aastas.

TÖÖJÕU VÄHENEMINE AEGLUSTUB

Põllumajandustööjõu osas nähakse ette, et see väheneb prognoosiperioodil 1,3% aastas. Vähenemine aeglustub võrreldes 2011.–2021. aastaga, mis oli 1,9%. See langus on peamiselt tingitud talude koondumisest ja suurenenud mehhaniseerimisest. Kümne aasta jooksul on üha enam vaja uusi oskusi, et toota rohkem vähemate töötajatega ja väiksema keskkonnamõjuga.

KESKKONNATINGIMUSED ON PIIRKONNITI ERINEVAD

Keskkonnaaspektide osas kehtib praegune poliitiline raamistik, kus prognoosid keskenduvad lämmastiku ja fosfori tasakaalule. EL-i keskmise lämmastikubilanssi järgmisel kümnendil eeldatavasti oluliselt ei muutu, samas kui fosforibilanss suureneb nii kogusummas kui ka hektari kohta. Piirkondlikul tasandil on mõningaid erinevusi, mõnes piirkonnas toitainete ülejääk väheneb, teistes aga suureneb. Suurem osa kasvust on tingitud suuremast mineraalväetise sisendist, kuid mõnel juhul on see tingitud veiste sõnniku koguse suurenemisest.

VÄIKSEM NÕUDLUS SÖÖDA JÄRELE VÄHENDAB PÖLLUKULTUURIDE KASVUPINDA

Kogu kasutatav põllumajandusmaa peaks prognooside kohaselt veidi vähenema 2031. a. 160,5 miljoni hektarini. Vähenemine on tingitud madalamast saagikusest, mis muudab tootmise ääremadel vähem atraktiivseks, koos põlvkondade uuenumise puudumisega ning konkurentsiiga maa kättesaadavuse pärast metsa ja linnaaladega. Prognoositakse, et aastaks 2031 ületab metsade pindala põllumajandusmaa oma ulatudes 161,4 miljoni hektarini tänu metsade olulisele rollile kliimaprobleemidega võitlemisel.

Suurem osa põllumajandusmaa vähenemisest tuleneb põllukultuuride ja eelkõige teraviljakasvatuse aladest. Seevastu üleminek tavapäraselt mahepõllumajandusele jääb aastatel 2021–2031 tugevaks. Isegi ilma täiendava toetuseta ja tulevase ühise põllumajanduspoliitikata, mida pole veel rakendatud (nagu selle modelleerimise puhul eeldati), võib mahemaa pindala 2031. aastal ulatuda 15%-ni kogu ELi põllumajandusmaast.

TERAVILI

ELi teravilja kasvupinna 2,8% vähenemine võrreldes 2021. aastaga koos saagikuse langusega võib tähendada teraviljatoodangu vähenemist. 2031. aastal peaks toodang vähenema 276 miljoni tonnini (-2,5% võrreldes 2021. aastaga). Tarbimise osas prognoositakse ELi tarbimise vähenemist 2,7%, ulatudes 254,8 miljoni tonnini, mis on tingitud söödakasvatuse vähenemisest. Kaubanduse osas eeldatakse, et EL jääb konkurentsivõimeliseks, kuid seisab silmitsi tugeva konkurentsiga, mis viib turuosa vähenemiseni.

VALGUKULTUURID

Valgukultuuride puhul prognoositakse kasvupinna 19%-list suurenemist. Kuna need põllukultuurid pakuvad tänu nende agronoomilisele eelisele ja turuväljavaadetele jätkuvalt huvi, suureneb saagikus 2031. aastaks prognooside kohaselt 14%. Tootmine kasvab 2031. aastal märkimisväärselt, 33%, 5,2 miljoni tonnini. Kasvab ka ELi tarbimine, jõudes 2031. aastaks 5,6 miljoni tonnini, mis on 14% rohkem kui 2021. aastal.

ÖLIKULTUURID

Ölikultuuride puhul eeldatakse, et 2031. aastaks on kasvupind praeguse tasemega sarnane: 10,7 miljonit ha. See saavutab haripunkti prognoosiperioodi keskel, kuid hakkab vähenema sööda ja õlide nõudluse vähenemise tõttu. ELi toodang peaks saavutama kõrgeima taseme 2027. aastal 32,1 miljoni tonni. Seejärel prognoositakse vähenemist 2031. aastaks 31,2 miljoni tonnini.

PIIMATOOTMISE KASV AEGLUSTUB, EKSPORT SUURENEB

ELi piimatootmise kasv aeglustub prognooside kohaselt 0,5%-ni aastaks, jõudes 2031. aastaks ligikaudu 162 miljoni tonnini. Alternatiivid tasasüsteemidele, nt mahetootmine, kasvavad veelgi, vähendades igaaastast tootlikkuse kasvu ja takistades ELi piimakarja veelgi suuremat vähenemist. Loodetavasti kasvab mahepiima tootmine, pakkudes majanduslikku väärtust kõrgemate hindade, keskkonnakasu ja parema loomade heaoluga. ELi mahepiim, mis moodustas 2019. aastal 3,5% ELi piimatoodangust, võib 2031. aastal jõuda 8%-ni.

Vaatamata ELi vähenenud majanduskasvule jääb EL eeldatavasti 2031. aastal suurimaks piimakaubanduse tarnijaks, moodustades 30% ülemaailmsest piimakaubandusest. Mõõdukas on ka ELi kahe suurima konkurenti kasv. Uus-Meremaa 0,2% ja USA 1% aastaks. Sel perioodil kasvavad kõige rohkem arengumaad.

KASVU TAGAB LISANDVÄÄRTUSE LOOMINE JA EKSPORT

Järgmisel kümnendil tagab kasvu lisandväärtuse loomine. Piimatooted, eriti juust, võiksid sellest kasu saada, arvestades juba aktiivset osalemist olemasolevates kvaliteedikavades. Lisaks eeldatakse, et juustu tootmine saab 2031. aastaks enim kasu ELi piimatoodangu kasvust (+0,7% aastaks), samas loob juust kõige suurema väärtuse. ELi värsked piimatooted võiksid kasu saada kasvavast ekspordist, mis peaks 2031.a.

ulatuma 1,8 miljoni tonnini. ELi tarbimine jätkab oma langust aeglasemas tempos: -0,2% võrreldes -0,5%ga 2021. aastal, tänu suurenenud huvi-le diferentseeritud toodete (nt mahetooted) vastu. Selle tulemusena võib EL-i toodang jääda stabiilseks, nagu oli 2019.–2021. a. suhteliselt kõrge keskmine 38,5 miljonit tonni.

LIHA TARBIMINE VÄHENEB

Kuna veiste arv peaks vähenema 7% (2,1 miljoni looma võrra), väheneb ELi **veiseliha** kogutoodang prognoosiperioodil 0,6 miljoni tonni (-8%) võrra. ELi tarbimise osas jätkab see aastatel 2021–2031 langustrendi ja langeb 10,6 kilogrammilt 9,7 kilogrammile elaniku kohta. **Sealihasektoris** püsib ebakindlus, eriti sigade Aafrika katku tõttu. Hiina peaks olema täielikult taastunud 2026. aastaks, mis avaldab tohutut mõju ELi sealiha ekspordile. Lisaks peaksid nihked ELi tarbijate eelis-tustes tervise-, keskkonna- ja ühiskondlike probleemide osas negatiivselt mõjutama ELi sealiha tarbimist, mis prognooside kohaselt väheneb 0,5% aastaks, 32,5 kg-lt 2021. aastal 31 kg-ni elaniku kohta 2031. aastal. Eeldatavasti väheneb see väljavaateperioodil 0,8% aastaks, jõudes 2031. a. 21,5 miljoni tonnini. **Linnuliha-sektoris** võib ELi tarbimise kasv aeglustuda, 2 %-lt aastaks aastatel 2011–2021 0,6 %-le aastatel 2021–2031, mille tulemuseks on kasv 23,5 kg-lt elaniku kohta 2021. aastal 24,8 kg-ni 2031. aastal. Seda põhjustab linnuliha tervislikum maine võrreldes muu lihaga ja suurem mugavus selle valmistamisel ning religioossete piirangute puudumine selle tarbimisel. Eeldatakse, et ELi toodang kasvab jätkuvalt 0,4% aastaks, jõudes 2031. aastal 14 miljoni tonnini. ELi **lambaliha** tootmine peaks aastatel 2021–2031 veidi kasvama: 0,3% aastaks, jõudes 2031. aastal 660 000 tonnini, mida toetavad seotud sissetulekutoetus, väike pakkumine maailmas ja tootjahindade paranemine. ELi lambaliha tarbimine elaniku kohta peaks 2031. aastaks veidi kasvama ja jõudma 1,4 kg-ni elaniku kohta tänu lihatoidu mitmekesistamisele ja muutuvatele tarbimisharjumustele.

ELI TARBIMISE VÄHENEMINE JA HIINA ISEVARUSTATUS MÕJUTAB PÖLLUMAJANDUSTURGU

Euroopa Komisjon koostas 2 võimalikku stsenaariumit

EL-i või-, juustu- ja sealihatootmine peaks vähenema stsenaariumi korral, kus rasvarikaste toodete kogutarbimine EL-is väheneb. Eksport kompenseerib osa ELi kaotatud tarbimisest. Stsenaariumi korral, kus Hiina saavutab liha- ja piimatoodetega isevarustatuse, mõjutab see enim ELi sealihha, mis toob kaasa tootmise ja hindade languse. Madalamad siseturu hinnad toovad kaasa tarbimise kasvu.

2031.A TARBIB IGA ELI ELANIK IGANÄDALASELT 304 KCAL VÄHEM

Esimeses stsenaariumis käsitletakse rasvade kogutarbimise järkjärgulist vähendamist WHO soovitatud 30% tasemele ELi tasandil. See nihe toob prognooside kohaselt kaasa päevase kaloritarbimise vähenemise elaniku kohta 2031. aastal 304 kcal võrra. Süsivesikute ja valkude kogus väheneb kokku umbes 20 kcal võrra, samas kui taimsete ja loomsete kalorite suhe jääb stabiilseks (2,5:1). Stsenaariumi prognooside kohaselt väheneb iganädalane tarbimine elaniku kohta järgmiselt: 17 g võid, 84 g juustu, 119 g sealihha, 179 g taimeõlised ja 345 g värsked piimatooted.

TARBIMISE LANGUSE KOMPENSEERIB OSALISELT EKSPORT

Rasvasemate toodete tarbimine ja hinnad langevad, kuid suur impordinõudlus muust maailmast parandab EL-i kaubandusbilanssi. Näiteks saab EL selle stsenaariumi kohaselt päevalilleõli netoeksportijaks, mille positiivne saldo on 0,2 miljonit tonni ja mille põhjuseks on oletatavasti Aasiast ja Lähis-Idast pärit impordinõudlus. Sealihha tarbimine väheneb 19%, kuid suurema osa sellest langusest kompenseerib suurenenud eksport. Selle stsenaariumi kohaselt väheneb või ja juustu tootmine nõudluse vähenemise tõttu vastavalt 2% ja 13%. Või puhul kompenseerib suurema osa tarbimisest suurem eksport ja väiksem import. Juustu puhul moodustab eksport aga vaid 20% senisest juustutoodangust. Piimatoodang väheneb väiksema sisenõudluse puhul 2%, mis toob kaasa piimakarja vähenemise. Hindade osas on ELi tootjahindadele kõige olulisem mõju alates või 32% hinnalangusest kuni sealihha hinna 15% languseni.

Lõpuks võib madalam piima- ja sealihatoodang stimuleerida ka põllumajanduse kasvuhoonegaaside koguheite vähenemist 4 milj. t CO₂ ekvivalendi võrra, mis on 1,2% vähem kui algväärtus.

MUUTUSED HIINAS

Teises stsenaariumis vaadeldakse Hiina liha- ja piimatoodetega isevarustatuse saavutamise mõju aastaks 2031. Praegu on Hiina maailma suurim sea- ja lambaliha tootja, suuruselt teine linnulihatootja ja neljas veiseliha tootja. Enim tarbitakse sealihha, millele järgneb linnu-, veise- ja lambaliha. Kuigi Hiina hangib suurema osa lihast oma riigist, on ta endiselt maailma suurim sea- ja lambaliha importija ning veise- ja linnuliha osas suuruselt teine importija. Prognooside kohaselt kasvab lihatarbimine Hiinas järgmise 10 aasta jooksul peaaegu 11 miljoni tonni võrra. Hiina piimaturg on palju väiksem kui lihaturg, kuna Hiina tarbijad alles avastavad uusi piimatooted järkjärgult, arvestades nende ajalooliselt kõrget laktoositalumatuse taset, mis mõjutab nende tootevalikut. Enim tarbitakse ja toodetakse täispiimapulbrit. Hiina impordisõltuvus piimatoodete osas on palju suurem kui liha puhul. Näiteks tuleb impordiga katta umbes kolmandik kodumaisest juustu ja vahuveini tarbimisest. Piimatoodete tarbimine kasvab prognooside kohaselt tagasihoidlikult, ligikaudu 200 000 tonnini. Stsenaariumi kohaselt on enim mõjutatud turud, kus Hiinal on maailma suurim impordi turuosa. See kehtib vadakupulbri, täispiimapulbri, lambaliha, veiseliha, sealihha, lõsspulbri ja või puhul, mis väljendub maailmaturul suures hinnalanguses ja palju väiksemas ekspordinõudluses. Väiksem nõudlus ELi liha- ja piimatoodete ekspordi järele toob kaasa madalamad tootjahinnad, eelkõige sealihha ja vadakupulbri puhul. Hiina impordinõudluse vähenemine toob kaasa ELi ekspordi vähenemise ja eriti ELi sealihha ekspordi vähenemise (256 000 t võrra). Selle tulemusena väheneks madalamate hindade tõttu ELi sealihha tootmine 138 000 t võrra ja tarbimine suureneks 108 000 tonni. Piimatoodete osas väheneb ka eksport ja tootmine Hiina väiksema impordinõudluse tõttu. Samuti on tugevalt mõjutatud teised piimatoodete eksportijad, näiteks Uus-Meremaa. Täiendav ekspordipakkumine toob kaasa suurema konkurentsi, madalamad hinnad ja tootmise ning suurema tarbimise. Vadaku ekspordi vähenemine Hiinasse põhjustab hinna järsu languse, mis toob kaasa vadakupulbri tarbimise suure kasvu ELi toiduainetööstuses.

EL JÄTKAB KESTLIKE PÖLLUMAJANDUS- JA TOIDUAINETE MÜÜGIEDENDUSKAMPAANIATE TOETAMIST

2022. aasta kampaaniate eelarve on 185,9 milj. €

2022. aastaks eraldati ELi põllumajandus- ja toidukaupade müügiedenduseks ELis ja väljaspool kokku 185,9 miljonit eurot. Sarnaselt 2021. aastaga keskendub järgmise aasta müügiedenduspoliitika tööprogramm toodetele ja põllumajandustavadele, mis toetavad Euroopa roheleppe eesmärke, näiteks mahetooted, puu- ja köögiviljad, kestlik põllumajandus ja loomade heaolu.

Põllumajandusvolinik Janusz Wojciechowski ütles: „Euroopa põllumajandustoodete kvaliteedi ja ohutuse edendamine ELis ja kogu maailmas on komisjoni poolt põllumajandustootjatele antava toetuse oluline mõõde. Meie müügiedenduspoliitika mängib kestlikele toidusüsteemidele üleminekul võtmerolli. Meie eesmärk on suurendada teadlikkust mahepõllumajandusest ja säästvamatest põllumajandustavadest koos värskete puu- ja köögiviljade propageerimisega, mis on tervisliku ja tasakaalustatud toitumise jaoks hädavajalikud. Nõudlus nende toodete järele peab kasvama, kui tahame, et roheline üleminekuga ühineks rohkem tootjaid.

TOETATAKSE KAMPAANIAID, MIS ON KOOSKÖLAS ELI ROHELEPPEGA

Promotsioonipoliitikaga kaasrahastatakse kampaaniaid, mis on kooskõlas Euroopa roheleppe ambitsioonidega, toetades eesmärke, mis on esitatud strateegias "Talust taldrikule" eesmärke, ELi vähivastase võitluse kavas, ELi mahepõllumajanduse tegevuskavas ja teatises Euroopa kodanikualgatuse kohta "Puuriajastu lõpetamine". Kampaaniad peaksid teavitama ELi ja ülemaailmseid tarbijaid mahetootmisest, ELi kestlikust põllumajandusest ning

põllumajandus- ja toiduainesektori panusest kliimameetmetesse ja keskkonnakaitsesse. ELi sees propageeritakse kampaaniatega ka tervislikku ja tasa-kaalustatud toitumist, suurendades värskete puu- ja köögiviljade tarbimist. Lisaks peavad kampaaniate visuaalsed reklaammaterjalid viitama sihtriigis kehtivatele toitumissoovi-tustele, et suurendada kooskõla Euroopa vähivastase võitluse kavaga.

KAMPAANIAD PEAKSID ESILE TÕSTMA ELI KÕRGEID TOOTMISSTANDARDEID

Kampaaniate teine eesmärk on tõsta esile ELi põllumajandustoodete kõrgeid ohutus- ja kvaliteedistandardeid, samuti mitmekesisust ja traditsioonilisi aspekte. See hõlmab ELi kvaliteedikavade, näiteks geograafiliste tähiste edendamist ELis.

Väljaspool ELi toimuvate kampaaniate puhul seatakse prioriteedid suure kasvupotentsiaaliga turgudele, nagu Jaapan, Lõuna-Korea, Kanada ja Mehhiko. Eeldatakse, et valitud kampaaniad suurendavad ELi põllumajandus- ja toidukaupade konkurentsivõimet ja tarbimist, tõstavad nende profiili ja suurendavad turuosa sihtriikides.

KAMPAANIATE KONKURSİKUTSED AVALDATAKSE 2022. AASTA ALGUSES

Eelseisvate kampaaniate konkursikutsed avaldatakse 2022. aasta alguses. Rahastust saavad taotleda ja oma ettepanekuid esitada kaubandusorganisatsioonid, tootjaorganisatsioonid ja müügiedendustegevuse eest vastutavad põllumajandus- ja toidutööstuse rühmad. Projekte hinnatakse ÜPP kliima- ja keskkonnanäeasemärkide, Euroopa roheleppe ja „Talust taldrikule“ strateegia alusel, eelkõige seoses tootmise ja tarbimise kestlikkusega.

Eesmärk on tõsta teadlikkust mahepõllumajandustavadest ja kestlikest põllumajandustavadest koos värskete puu- ja köögiviljade tarbimise suurendamisega.

© Euroopa Komisjon

ELI PÄRITOLUMÄRGISTEST ON TOOTJATELE KASU

Komisjon avaldas hindamise tulemused

Välise eksperdi poolt läbiviidud ja täiendavate teabeallikate põhjal tehtud hindamine aitab kaasa Euroopa geograafiliste tähiste süsteemi käimasolevale läbivaatamisele.

Hindamisel jõuti järeldusele, et ELI geograafiliste tähiste (GI) ja traditsiooniliste päritolumärgiste (TSC) eritunnuste eesmärgid on tõhusalt saavutatud. Need pakuvad osalejatele mitmesuguseid võimalikke eeliseid, nt õiglane tulu ja konkurents põllumajandustootjate jaoks, kuigi mitte süsteemiliselt kõigis liikmesriikides. Peamised piirangud on tarbijate vähene teadlikkus ja arusaamine skeemidest mõnes liikmesriigis, keerukad ja pikad registreerimismenetlused ning teatud nõrkused väärtusahela järgnevates etappides toimivas kontrollis. Teised peamised poliitilised eesmärgid – geograafilise tähise säilitamine intellektuaalomandiõigusena, siseturu terviklikkuse kaitsmine ning TSG-toodete tootjate abistamine traditsiooniliste tootmismeetodite ja retseptide kaitsmisel – on üldjoontes saavutatud.

KÜMNE AASTA JOOKSUL MÄRGISTE TAOTLEMINE KASVAS

Ajavahemikul 2010–2020 kasvas registreeritud geograafilise tähisega nimetuste arv 27%, ulatudes üle 3000-ni, samas kui registreeritud TSC eritunnusega nimetuste arv kahekordistus, ehkki ainult 60 registreerimiseni.

TSG eritunnuste kava konkreetset eesmärki ei ole siiski täielikult saavutatud. Peamine edu takistav element on tootjate jaoks tajutav madal lisandväärtus TSG registreerimisel. See tuleneb erinevate teguritest, näiteks tarbijate vähene teadlikkus TSG eritunnusest ja selle keeruline registreerimisprotsess.

Sellele vaatamata hinnatakse GI/TSG tähiseid tõhusaks, kuna erinevad eelised tootjatele kaaluvad üles keerulise ja pika registreerimismenetluse kulud. Asjaajamise kulud avaliku sektori asutustes (ELi ja riiklikul tasandil) moodustavad hinnanguliselt 0,12% kogumüügi väärtusest. Hindamisel peeti skeeme asjakohasteks nii erasektori sidusrühmade kui ka riigiasutuste jaoks ning ei tuvastatud olulist ebakõla GI ja ELi kaubamärkide, GI/TSG ja riiklike/piirkondlike skeemide või GI/TSG ja muude ELi poliitikate vahel. Loe lähemalt [SIIT](#).

AVALIK ARUTELU PAKENDI ESIKÜLJE MÄRGISTUSE ÜLE

Avalikku arvamust küsivad nii EFSA kui ka Komisjon

Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) algatas 15. novembril avaliku arutelu uue ühtlustatud pakendi esikülje märgistuse ja toiduaine kohta esitatavate väidete piirangute kohta.

Osana „Talust taldrikule“ strateegiast palus komisjon 2021. aasta alguses toiduohutuse järelevalveorgani toitumise, uuendtoidu ja toiduallergeenide tööühmal esitada arvamus. Seejuures EFSA ei tööta välja ega vali konkreetset toitaineprofiili mudelit pakendi esiküljel oleva toitumislase märgistuse jaoks ega anna nõu praeguste profiilimudelide kohta, mida juba kasutatakse erinevatel eesmärkidel, lisades, et see valik jääb riskijuhtide pädevusse.

Avalik konsultatsioon kestab 9. jaanuarini, pärast mida vormistab EFSA oma teadusliku arvamuse 2022. aasta alguses. Komisjon kavatses esitada uue õigusakti ettepaneku järgmise aasta lõpus.

Loe lähemalt [SIIT](#).

KOMISJON SOOVIB VASTUSEID TARBIAJAINFO KOHTA

Avalik arutelu hõlmab erinevaid algatusi tarbijatele toidualast teavet käsitlevate ELi õigusaktide läbivaatamiseks. Läbivaatamine puudutab pakendi esikülje toitumislase teabe esitamist, päritolumärgistust ja kuupäeva märgistamist, mis on „Talust taldrikule“ strateegia põhieesmärgid, ning alkoholsete jookide märgistamist, nagu on Euroopa vähivastase võitluse kavas. Teine algatus puudutab toitaineprofiilide kehtestamist, et piirata väidete kasutamist toiduainete kohta, mis ei ole kooskõlas „Talust taldrikule“ strateegiaga. Avaliku aruteluga kutsutakse kodanikke ja sidusrühmi üles jagama oma seisukohti ja kogemusi peamiste takistuste kohta, millega nad toidu märgistamise valdkonnas kokku puutuvad, ja võimalike viiside kohta, kuidas neid takistusi ületada.

Vasta küsitlusele [SIIN](#).

KOMISJON UURIB IMPORDI-MAKSUDE MÕJU VÄETISTE HINDADELE

EL-i kehtestatud UANi dumpinguvastased maksud on suur takistus tootjatele

Copa-Cogeca on juba kuid kahtluse alla seadnud lämmastikväetiste suhtes ELis kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete kasulikkuse. Kuna sel talvel on väetiste hinnad rekordilised ja olukord muutub põllumajandusettevõtetele üha vastuvõetamatumaks, otsustas ELi kaubanduse peadirektoraat algsatada uurimise dumpinguvastaste tollimaksude tegeliku mõju kohta. See esimene samm on tervitatav, kuna võib viia dumpinguvastaste maksude kaotamiseni.

VÄETISEMÜÜJAD EI SUUDA NÕUDLUST TÄITA

Alates 2021. aasta algusest on lämmastikväetiste hinnad kolmekordistunud. Nüüd moodustavad need 55% Euroopa põllukultuuride kasvatajate sisendkuludest. Lisaks sellele kasvule on väljaspool hooaega pakutavad mahud olnud tavapärasest väiksemad ning turustajad ei ole juba praegu kindlad, et suudavad paljudes liikmesriikides kevadiseks kasutusperioodiks kõiki põllumeeste nõudmisi täita. Need tingimused ohustavad suuresti põllukultuuride kasvatajate tootmisvõimsust. Tootjad on silmitsi nii rahvusvahelise põllumajandustoodete turu ebastabiilsusega kui ka konkurentsimoonevõimusega, tegutsedes koos muu maailma põllumajandustootjatega Euroopa ülemäära kaitstud väetiseturul.

VÄETISTE HINNATÕUSUL ON MITMEID PÕHJUSI

Väetiste, eriti lämmastikulahuse (UAN) hind on seotud kasvava ülemaailmse väetiste nõudluse ning gaasi- ja meretranspordi hindadega ning ebapiisava konkurentsiga EL-i siseturul. Üldsus mõistab harvemini, et EL-i tasandil kehtestatud lämmastikuga seotud tollitõkked ja UANi dumpinguvastased maksud on muutunud põllumajandustootjate jaoks suureks takistuseks ning tekitavad koos ülemääraste hindadega ka reaalse väetisepuuduse ohu. Samal ajal teenivad Euroopa väetisetööstused, mille tootmiskulud ja müügihinnad on kõrged, jätkuvalt ülemäärast kasumit.

PÕLLUMEESTEL ON KOMISJONILE KÕRGED OOTUSED

Copa asepresidendi Tim Cullinani sõnul on positiivne, et komisjon on otsustanud kuulata põllumajandustootjate muresid ülekaitsitud väetiseturu kohta. Kuna UAN-väetiste hind on üle 750 €/t, on selge vajadus kiireks tegutsemiseks, sest olukord on mitmes liikmesriigis jätkuvalt pingeline. Seetõttu loodame, et Euroopa Komisjoni algatatud uurimine jõuab lõpupele aja jooksul, mis arvestab kriitilist olukorda farmides.

KOMISJON KÄIVITAS MAAELU PAKTI

Uus koostööraamistik ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil

Detsembris käivitas komisjon maaelu pakti – algatuse, millest teatati 2021. aasta juunis esitatud ELi maapiirkondade pikaajalises visioonis. Uue pakti eesmärk on mobiliseerida riigiasutusi ja sidusrühmi maakogukondade vajaduste ja püüdluste alusel tegutsema. See loob ühise raamistiku osalemiseks ja koostööks ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Asepresident Šuica, volinik Wojciechowski ja volinik Ferreira esitasid avaliku kutse liituda maaelu pakti aruteluga. Kõik huvilised on oodatud väljendama oma pühendumust visiooni eesmärkidele ning osalema maaelu pakti väljatöötamises ja elluviimises. Komisjon hõlbustab seda raamistikku koos partnerite ja võrgustikega ning julgustab ideede ja parimate tavade vahetamist kõigil tasanditel.

Kodanike ja maapiirkondade sidusrühmadega peetud laialulatuslike konsultatsioonide põhjal määratleb ELi maapiirkondade pikaajaline visioon kiireloomulised väljakutsed ja toob esile mõned kõige lootustandvamad võimalused, mis nende piirkondade jaoks on saadaval. Komisjoni välja töötatud maaelu pakti ja maaelu tegevuskava toel on pikaajalises visioonis eesmärk muuta ELi maapiirkonnad tugevamaks, ühendatumaks, vastupidavamaks ja jõukamaks.

JÄRGMISED SAMMUD

Ajavahemikus 2021. a. detsembrist kuni 2022. a. juunini saavad sidusrühmad liituda maaelu pakti kogukonnaga ning jagada mõtteid ja ideid selle rakendamise ja arendamise kohta. 2022. aasta juunis toimuv maaelu pakti kõrgetasemeline konverents pakub võimalust koondada kõik panused ja määratleda tegevused.

Loe lähemalt [SIIT](#).

Rahulikku jõuluaega ja edukat koostööd uuel aastal!

Lehe väljaandmist toetab:

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Põllumajanduskoda

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Pärnu mnt. 141
Tallinn 11314
Telefon: 6009 349
E-post: info@epkk.ee
www.epkk.ee